

Список використаних джерел

1. Концепція реформування кримінальної юстиції України: затверджена Указом Президента України від 08.04.2008 р. № 311/2008. Офіційний вісник України. 2008. № 27. Ст. 838.
2. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: схвалена Указом Президента України від 20.05.2015 р. № 276/2015. Офіційний вісник України. 2015. № 41. Ст. 1267.
3. Проект Закону України «Про захист викривачів і розкриття інформації про шкоду або загрозу суспільним інтересам» (реєстр. № 4038а від 20.07.2016) / Верховна Рада України: офіційний веб-портал. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59836.
4. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року / Верховна Рада України. Законодавство України: офіційний веб-портал. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
5. Осінська О.М. Особливості процесуального статусу заявника та свідка у кримінальному процесі України. Право і безпека. 2016. № 4. С. 71–75.
6. Симчук А.С. Заявник, який не є потерпілим у Кримінальному процесуальному кодексі України. Конституційні засади правового життя: світові традиції та національні реалії: Міжнародна юридична науково-практична інтернет-конференція (28 червня 2013 р.). URL: http://www.legalactivity.com.ua/index.php/index.php?option=com_content&view=section&id=19&Itemid=88&lang=ru.

Рощина Інна Олександрівна,

доцент кафедри кримінального права та процесу Державного вищого навчального закладу «Київський національний університет імені Вадима Гетьмана», кандидат юридичних наук, доцент

СУДОВА СИСТЕМА ЯК ГАРАНТІЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В МІЖНАРОДНОМУ ВИМІРІ

З урахуванням чинного законодавства України, найбільш важливою та ефективною для боротьби з корупцією є судова влада.

У державі, що прагне стати правовою, суд зобов'язаний бути авторитетним та справді незалежним. На жаль, сучасна судова система є корупційною. Тому, для успішної боротьби з корупцією, перш за все необхідно виявити і усунути причини корупції в судовій системі України.

На перше місце, серед причин корупції в судовій системі, слід поставити відсутність виборності суддів. Так, в США 60% суддів апеляційних судів і 80% суддів першої інстанції на рівні штатів вибирає народ [1]. Виборність суддів робить їх не тільки відповідальними перед

народом, як єдиним носієм влади в країні, але й незалежними від влади та партій.

До Європейського суду також судді обираються шляхом голосування. Процедура вибору та затвердження кандидатів від держави – члена Європейської Ради відбувається наступним чином. Країна подає список із трьох кандидатур на посаду судді. Потім проходить голосування і Парламентська асамблея приймає рішення більшістю голосів, відданих за будь – якого кандидата.

Діючий сьогодні в Україні порядок відбору і призначення суддів суперечить не тільки здоровому глузду, але й ст. 5 Конституції України. Згідно ст. 371 КПК України суд ухвалює вирок іменем України [2, с. 200]. Відповідно ст. 5 Конституції України «носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування» [3, с. 4]. Отже, судова влада здійснює свою діяльність від імені народу. А якщо це так, то тільки народ має вирішувати, кому довіряти від його імені ухвалювати вироки. Тому суддів має обирати народ. Народ також має право бути ініціатором звільнення із посади суддів.

Другий недолік стосується кількості злочинів, при розгляді яких беруть участь присяжні. Обмеження участі присяжних у кримінальному провадженні в суді першої інстанції тільки за злочинами, за вчинення яких передбачено довічне позбавлення волі, причому тільки на прохання обвинуваченого, є доказом того, що Законодавець свідомо не бажав введення нормального інституту присяжних.

Третій недолік законодавства про присяжних в Україні полягає у правах і обов'язках присяжних, а також порядку їх наради і голосування в суді.

Іншими словами, в Україні у ХХІ столітті придумали суд присяжних у складі двох професійних суддів і трьох присяжних, які мають однакові права і разом, шляхом голосування, вирішують згідно зі ст. 368 КПК України всі питання по справі [2, с. 198–199].

Кожен суд, у тому числі і суд присяжних повинен володіти двома якістьми – незалежністю від сторонніх впливів і здатністю постановити правильне рішення [4, с. 362].

Чи володіє суд присяжних в Україні, з урахуванням вимог ст. 368 КПК України, незалежністю і здатністю постановити правильне рішення? Виходить з вимог цієї статті, присяжні не користуються ні незалежністю, ні правом самостійного прийняття рішення, а тому вони не в змозі постановити правильне рішення. Отже, їх роль повністю зведена до прав народних засідателів, які були в СРСР, а потім і в Україні, і яких, у народі називали «кивалами» за їх згоду з усіма рішеннями головуючого в суді.

Тому необхідно терміново запровадити повноцінний інститут присяжних. Кількість присяжних в Україні за злочини, з мірою покарання три роки позбавлення волі і вище, має бути 9 осіб. За

злочини, за якими міра покарання менше трьох років позбавлення волі, кількість присяжних має бути шість осіб і тільки за клопотанням обвинуваченого. Колегія присяжних засідателів повинна сидіти окремо від суду і спілкуватися з ним тільки через обраного нею Голову колегії.

Це не тільки зменшить корупцію в судах, але істотно дасть можливість уникнути незаконних засуджень громадян України і грубого порушення їх прав і свобод.

Судова реформа, яка проводиться в даний час в Україні, ніколи не дасть позитивних результатів. Судді, як і раніше, будуть керуватися не законами, а вказівками влади імущих. Отож, для створення реальної можливості боротьби с корупцією терміново необхідно:

1. Запровадити повноцінний інститут присяжних.
2. Зняття недоторканності з суддів.
3. Вибірність суддів.

Список використаних джерел

1. Гаврилечко Ю. Выборы судей в США: сильна ли коррупция? / Ю. Гаврилечко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://politiko.ua/blogpost13432>.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України. – К. : Видавець ПАЛИВОДА А.В., 2012. – 326 с.

3. Конституція України. Основний закон України. – К. : Видавець ПАЛИВОДА А.В., 2009. – 48 с.

4. Фойницький И.Я. Курс уголовного судопроизводства / И.Я. Фойницький. – В 2-х т. – Т. 1. – СПб. : Изд – во «Альфа», 1966. – 552 с.

Рябовол Лілія Тарасівна,

професор кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, доктор педагогічних наук, професор

ЛОБІЮВАННЯ: ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ

Лобіювання – один з основних механізмів реалізації інтересів різних соціальних груп. У сучасних соціально-політичних умовах воно відіграє все більшу роль у процесі прийняття рішень на різних рівнях влади в усьому світі, так само, і в Україні. Однак, вітчизняний лобізм поки що має негативне навантаження, залишається формою представництва інтересів корумпованих груп, а сам процес прийняття владою політичних та економічних рішень є непублічним та хаотичним. Наразі законодавче забезпечення лобістської діяльності є одним із складників євроінтеграційної програми України, згідно з якою, визначення правових засад лобіювання відбувається в контексті реалізації державної антикорупційної політики [8, с. 32].